

_ vprovadzhennya_v_ukrayini. pdf (дата звернення 16.11.2019).

11. Кирилюк Р. Доцільно зважувати плюси та мінуси судового й альтернативного способів вирішення спору та обирати оптимальніший. Юридична газета. URL: <http://yur-gazeta.com/interview/docilno-zvazhuvati-plyusi-ta-minusi-sudovogo-y-alternativnogo-sposobiv-virishennya-sporu-ta-obirati-.html> (дата звернення 17.11.2019).

УДК 346.12(043.2)

Голубенко І.О., студент,
Факультет транспорту, менеджменту та логістики,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Загрішева Н.В., к.ю.н., доцент

ПРАВОВІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ РЕЖИМУ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Формування режиму комерційної таємниці на підприємстві є доволі новим елементом господарської діяльності підприємства. Основою його є здійснення аналізу інформаційних масивів підприємства. Дане формування має здійснюватися з урахуванням чинних нормативно-правових актів України, а також науково-теоретичних поглядів провідних дослідників.

Зокрема І.В. Смолькова зазначає, що «з моральних позицій таємниця уособлює комплекс важливих для існування окремої особи, суспільства або держави етичних категорій, ставлення до яких із боку держави означає певний рівень її цивілізованості та демократичності» [5, с. 32]. У цьому ж напрямі досліджень Д.О. Гетманцев пропонує свої результати дослідження банківської таємниці [6, с. 183]. Однак зазначені та інші дослідники не розкривають питання правового регулювання режиму комерційної таємниці на підприємстві. З огляду на викладене, можна стверджувати, що існує необхідність наукового дослідження правових основ формування режиму комерційної таємниці на підприємстві.

Таким чином, ми намагаємося у даній статті досягнути певної мети, а саме: розкрити систему норм вітчизняного права, якою регламентуються відносини щодо формування режиму комерційної таємниці на підприємстві.

Цивільний кодекс України визначає, що комерційна таємниця – це інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом

інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію [3, ст. 505]. Комерційною таємницею можуть бути відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, за винятком тих, які відповідно до закону не можуть бути віднесені до комерційної таємниці [4, ст. 162].

Виходячи із Закону «Про інформацію», Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України як комерційну таємницю, доцільно захищати лише конкурентоздатну інформацію (наукові ідеї, нові технології, дослідні зразки продукції, тендерні пропозиції, послуги тощо), яка може принести прибуток. Об'єктом досліджень для визначення відомостей, як комерційної таємниці, повинна бути підприємницька, виробнича, організаційно-управлінська, технологічна, або інша діяльність підприємства [7, с. 134].

Визначення відомостей, які складають комерційну таємницю підприємства, передбачає проведення аналізу усієї діяльності підприємства для визначення конкурентоздатних послуг, продукції, нових технологій тощо. При проведенні аналізу важливо врахувати перспективи розвитку підприємства, таку роботу здійснюватимуть переважно керівники структурних підрозділів.

Проблема визначення таких відомостей потребує аналізу великого обсягу різномірної інформації про напрями та види діяльності підприємства, його структуру, партнерів, а також конкурентів. У зв'язку з цим від об'єктивного, чіткого та своєчасного визначення предмету захисту залежить збереженість важливої для підприємства комерційної таємниці.

З огляду на реалії господарської діяльності підприємства, у випадках зацікавленості підприємства в закріпленні пріоритету отриманого наукового або виробничого досягнення, інформація, яка призначена для поширення, повинна містити в собі мінімум відомостей комерційного характеру, достатній для досягнення цілей публікації. У рекламних матеріалах наявність відомостей, які містять комерційну таємницю, має бути виключено. Використання ж для відкритого оголошення відомостей, які містять комерційну таємницю та які отримані на договірній основі, або такі, що є результатом спільної наукової (виробничої) діяльності, можливе лише з дозволу партнерів.

Важливим елементом формування режиму комерційної таємниці на підприємстві є закріплення відповідальності. Відповідальність за організацію забезпечення, збереження

комерційної таємниці, своєчасну розробку та здійснення заходів по її збереженню, несуть керівники підприємства, структурних підрозділів підприємства та особи, допущені до комерційної таємниці.

У разі навмисного або несанкціонованого розголошу (передачі) відомостей, які складають комерційну таємницю, внаслідок чого підприємству була заподіяна матеріальна або інша шкода (упущена вигода), співробітник притягується до відповідальності, передбаченої трудовим, адміністративним, цивільним або кримінальним законодавством.

Таким чином, з огляду на природу комерційної таємниці, її інформаційно-правовий характер для формування режиму комерційної таємниці на підприємстві ключовими є затвердження Переліку відомостей, які складають комерційну таємницю підприємства, Положення про комерційну таємницю підприємства та зобов'язання про нерозголошення комерційної таємниці.

Література

1. Про інформацію: Закон України від 10 серп. 2012 р. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
2. Господарський кодекс України від 16 січ. 2003 р. Офіційний вісник України. 2003. № 11. Ст. 162.
3. Цивільний кодекс України від 16 січ. 2003 р. Офіційний вісник України. 2003. № 11. Ст. 505.
4. Про перелік відомостей, які не складають комерційну таємницю: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серп. 1993 р. № 611. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/611-93-%D0%BF>
5. Смолькова И.В. Проблемы охраняемой законом тайны в уголовном процессе: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.09 / Иркут. гос. экон. акад. Иркутск, 1998. С. 32.
6. Гетманцев Д.О. Банківська таємниця: особливості її нормативно-правового регулювання в Україні та в законодавстві зарубіжних країн: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2003. С. 183.
7. Марущак А.І. Інформаційне право: доступ до інформації: навч. посіб. Київ: КНТ, 2007. С. 134.